

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 19.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-chptrd1e2404/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

hedens stiftede Børn, kan Udvalget ikke andet end anfse det for godt, at vi ogsaa i Danmark bør tilsees af dette Bode for jo heller. Med Hensyn til det Raad, hvorved Institutionen hos os bør opstages, da er dette vel i sig selv en Grundlov af heelt ubestemt Rigtighed. Men ligesom det er udsendbart, at Grundloven har det i sin Magt at vælge Dret, saaledes kunne vi dog ikke anfse det for ligegyldigt, om man her vilde en Rettsinstans, som enten er aldeles uafhængig uden fremmed Sprøgslandskab (saa som Jury) eller i sig selv forvirrende og løst fra det sidste Sprøgs Land og overrettet paa det i Grundten ikke mere paa Jærnen end paa enhver anden Ret. Da vi nu have det gamle Dret-Retninger, som vel er trængt noget tilbage fra den almindelige Sprøgsland, men dog heraf en del af dem aldeles forældet eller har modtaget nogen forandret Betydning, vilde vi ikke, hvorfor Grundloven ikke skulde have Med til at opstages dette Dret igjen.

Om den hele Gjennemførelse af Retsningerne kan det ikke være Grundlovens Sag at give de fornødne Regler. Men vi anstaa dog, at de Sager, hvori den nye Indretning skal benyttes, bør betegnes ved et saadant almindeligt Begreb, der ikke efterlader nogen Tvivl om den Grundlov, hvorpaa Leven skal bygge. I sin Hensigt har Udvalget ikke kunnet være i Tvivl om den Regel, der skulde tilvædes. Man har nemlig ikke kunnet være at opstages Indretning i borgerlige Retsretter. Saaledes benyttes den kun i England og Nordamerika, men forsaavidt har den ikke fundet Indgang paa det europæiske Fastland. Den maa altsaa indskrænkes til Strafferetsfager. Men den kan ingenlunde anvendes her i alle Sager. De fleste kriminelle Sager vilde nemlig ogsaa fremdeles blive af paastående uden Retsningens Billede. Dette er overalt Tilfældet og kan vanskeligt undgaaes, herom der ikke i en ganske overveetentlig Grad skal lægges Bølg paa Borgernes Tid og Kraft. Retsninger bør altsaa kun benytte i de vigtigste Strafferetsfager. Hvilken Grundten nu her skal drages, maa det være den fremtidige Lovgivning forbeholdt at afgjøre; men har man troet ogsaa her at kunne vælge det Dret, der i Fremtiden skal betegne denne Art af Sager, nemlig Ridsjærningsfager.

Men herunder vilde Sager er der en anden Klasse af Forfælder, som uadventet, om de end maatte være af mindre betydde Natur, altid bør paastaaes af Retsninger, vi mene alle politiske Strafferetsfager. Og saa dette Begreb kan blive nærmere at fastslutte ved Lovgiverne, men det er klart, at det omfatter alle de Trykforbuds-fager, som det i Høfetsfrihedens Interesse maa anses ønskeligt at undertrykke de saae Statsdommeres ubekendte Domme. Man foreslaar altsaa følgende Tilførsels-Paragraf.

3. Ridsjærningsfager og i Sager, der reise sig af politiske Lovovertrædelser, skulle Retsninger indføres.

Man vilde alene den Bemærkning, at det hermed er afsjæret, at Retsning og Hensligning og Anklageprocess maa blive indført i den hele Strafferetspleie. Den gamle Institutioner kan ikke vedvære i et Land, der indfører Retsninger.

VIII.

Dette Hsuis indholder kun en Paragraf, der bestemmer den Fremgangsmaade, der skal iagttages ved Grundlovsforandringer, forsaavidt ikke Grundloven undtagelsesvis har tilladt, at Forandringen skee enten ad den sædvanlige Lovgivningsvei, som i Gr. i §§ 21 og 23, eller under andre særegne betyggende Former, som f. Gr. ved Sprøgsmaal om Kretsfølgende Forandring (34). Den Fremgangsmaade, nærværende Paragraf foreskriver, er følgende:

- 1) Høst skal Forslag til Forandring, eller Tilføjelse til Grundloven kun kunne fremføres paa en ordentlig Rigsdag.
- 2) Derfor dogge Thing paa denne ordentlige Rigsdag med om et Forslag til en Grundlovsforandring, skal dette Forslag hvile til næste ordentlige Rigsdag.
- 3) Kun hold det her eller vedtages i uforandret Skikkelse af begge Thing, foreslages det Kongen.
- 4) Kun hold Kongen særskilt tilførsel Forslaget, gaar

Sagen videre; i saa Fald optages nemlig begge Tingene, og nye Bølg udskrives.

3) Bestillingen maas nu antagelig uforandret af begge Ting, hvad enten disse lovlige ere samlede i et ordentligt eller overordentligt Røde; eller salber hele Sagen. Men her bemer, da det Forslaget forslaget Kongen.

4) Kongen kan endda vælge sin endelige Stødsfæstelse; men hold han stikker Forslaget, bliver det Grundlov.

Udsagnet stiller disse Udsagnet Behemmelser. Man er altsed enig i, at Grundlovsforandringer har vanskeligheder, men man anser det paa den anden Side for ligesaa vigtigt, at det ikke gjøres umuligt at forandre Bestillingen af forfatningsmæssig Vel. Udsagnet synes nu her at have fulgt en passende Middevej. Ved første Øjeblik ser det maaske ud, som om man har været alfor forsigtig med at optaarne Vanskeligheder; men ved nærmere Overvejelse vil det findes, at dersom det virkelig hos Kongen og Folk adskiller sig en bestemt Overbevielse om Gavnigheden af en Forandring, kan denne gennemføres i Hæbet størst af en 15 Maanedes. Saa længe kan Forandringensret vel saale at være.

IV.

Udrettede Christen sen, Oleerup og Jacobsen kunne alle overbevise os om, at Regeringskommissionens Afhævelse i tredje Kamre eller Thing er enten i sig selv naturlig eller for vores Forhold hensigtsmæssig. Med Henfald til vores Forhold indre og ydre Sættelse maas vi formene, at en jevn og ligelig, men ogsaa kraftig fremadstræbende Udøvelse af Folket og det politiske Høiheits betingelser vor Fremtid, og vi troer, at vor ny Statsforsamling kun da vil kunne stifte os en saadan Udøvelse, naar den er og af Folket i det Hele anerkjendes at være bygget paa en Repræsentation, der i Form og Indhold er et reelt Udtryk af den sande Folkefølelse og Høiheits til enhver given Tidspunkt. Vi formene derfor, at heds os kun den Regering, der er fremgaaet af eller stuet ved en saadan Repræsentation, vil, navnlig i Tider, som den og og farefulde, som vor, kunne være i Besiddelse af den Kraft og Tillid, der er Betingelsen for den gode Statsførelse. Vi antage derfor, at Folkets Repræsentation bør være en Gænde, som Folket selv, og en naturlig tilhørende Forhold eller Deeling af Repræsentationen, hvorimod denne begrænses ved færdige Betingelser for visse Repræsentanter eller et vist Antal Repræsentanter eller i Udøvelsen af de valgte Repræsentanter i tredje forfattede og besluttende Forordninger eller i begge Dele, maas vi antage for naturligt og hensigtsmæssigt. Efter det haardt Føle forholdsvis, temmelig ligeligt og gjenneværende demokratisk Udøvelse maas Staten og Statsførelsen dog væsentlig stutte sig til Folkets Høiheit eller Almenne. Denne Almenne er vistnok sund, kraftig, udviklende og beskedig, men den er stillet, som en naturlig Bølge af de forløbne Tider Høiheits og Uret, mistænkelig; den kan saa vidt og færd af Staten igennem Høiheits og Høiheitsbetændelse. En forliden Repræsentation, eller en Indretning ved den, der endog blot tilfældende kunde gjøre det tvivlsomt, om den virkelig var det naturlige, simple og sande Udtryk af Folket og Høiheitsbetændelse, vilde derfor efter vor Overbeviendelse ikke kunne fuldbyrdere de Forordninger, Folket og Høiheits maas stille til den ny Forfatning. Det forekommer os derfor, at det Høiheits, som siges i et mindre Vand, Følehed og Opmærksomhed med Høiheits, som med Høiheits, ikke blot taler imod den Høiheits af Regeringskommissionens Antal, som de forliden Repræsentationsordninger og navnlig Forordninger indretningen ikke vel kunne udgaae at medføre. Vi tilhøve endvidere, at vi ikke kunne hede den Betændelse med Forordninger, som saa mange hente fra Høiheits til den formentlig høre Sandhedsbetændelse under dette for overvælte og mindre vel overvælte Forordninger, og det forekommer os, at den Høiheits, man berøvels alle andre har kunnet gjøre, maas berøvels ikke hede i denne Høiheits. Høiheitsbetændelse Høiheitsbetændelse i Høiheitsbetændelse, der, forsaavidt det antages forment, endog kunde optages og i Regeringens Udøvelse ere oplagne i selve Forordningsloven, vilde uden Tvivl tilfældig være med Høiheits i denne Høiheits, medens den Høiheitsbetændelse og Høiheitsbetændelse, der fra alle Høiheits betændelse at være et Grundtræk i vor Høiheitsbetændelse, maaske endog kunde indholde nogen Forordning til ikke ved en Deeling af Repræsentationen i 2 Kamre med Høiheits betændelse at udførelses og forlange Forordningsbetændelse.

De begge Kamre endelig et nogenlunde reelt Udtryk af det Hele Folk, forekommer det os, at det ene vilde være en Overfølelighed, hvorved man dog ikke bør betynde et mindre Vand Statsførelsen, og maaske et af Kamrene berøvels ikke saameget være et Udtryk af Folket i det Hele, som af enkelte Gænder eller Interesser, vilde det efter vor Formening fra det Hele, der virkelig afgaar en Vedvægt eller Modstand med det egentlige Folket, være en Høiheits for Land og Throne, for hvilken man, med den hede for Staten og Donatiet vilde Fremtid for Høiheits, ikke bør udjante sig.

Vi foreslaas derfor, at dette Skit forandres og kommer til at lyde saaledes;

§ 30. "Rigsdagen dannes af Folkets Repræsentanter, samlede i eet Kammer. Den fremgaaer ved umiddelbare Valg af Folket".

... den Høiheitsbetændelse i Høiheitsbetændelse, der, forsaavidt det antages forment, endog kunde optages og i Regeringens Udøvelse ere oplagne i selve Forordningsloven, vilde uden Tvivl tilfældig være med Høiheits i denne Høiheits, medens den Høiheitsbetændelse og Høiheitsbetændelse, der fra alle Høiheits betændelse at være et Grundtræk i vor Høiheitsbetændelse, maaske endog kunde indholde nogen Forordning til ikke ved en Deeling af Repræsentationen i 2 Kamre med Høiheits betændelse at udførelses og forlange Forordningsbetændelse.